

Yhteenveto raitiotien toteutussuunnitelman satama-Varissuo lausunnoista

19.3.2026

Taustaa

- Turun kaupunkiympäristön palvelukokonaisuus pyysi lausuntoja Turun raitiotiestä satama-Varissuo toteutussuunnitelman ja vaikutusarviointien perusteella 26.1.2026. Lausuntoaika päättyi 2.3.
- Lausuntoja saatiin yhteensä 51 kappaletta. Kolmessa lausunnossa todettiin, ettei lausunnonantajalla ole lausuttavaa asiasta.
- Lausuntopyynnössä pyydettiin erityisesti ottamaan kantaa seuraaviin seikkoihin:
  - Miten näette raitiotien vaikuttavan Turun ja seudun kehitykseen muun muassa elinvoiman, kaupunkikehityksen ja liikkumisen osalta, joille Turun kaupunki, seutu ja valtio on asettanut kunnianhimoisia tavoitteita?
  - Kannatatteko raitiotien rakentamista satama–Varissuo-reitille?
  - Miten suhtaudutte raitiotien laajentamiseen seudulliseksi Turun naapurikuntiin?

Elinkeinoelämä ja yrittäjät

Business Turku, Rakennusteollisuus RT ry, Rakli ry

- Raitiotie edistää elinvoimaa ja kestäväää kaupunkikehitystä ja raiteiden pysyvyys luo investointivarmuutta ja ohjaa asuntotuotantoa ja työpaikkoja liikenteen solmukohtiin. Raitiotie kiihdyttää rakentamista, investointeja ja väestönkasvua
- Torjuu segregatiota ja luo työtä seudulle
- Suurin riski ei ole alkuinvestointi, vaan ratkaisu, joka ei tue Turun pitkän aikavälin kasvua ja vetovoimaa. Raitiotie on ainoa ratkaisu, joka vahvistaa Turun kilpailukykyä, investointeja ja kaupunkikehitystä pitkäjänteisesti
- Liikennejärjestelmää tulee kehittää kokonaisuutena
- Investointi raitiotiehen antaisi vahvan signaalin kasvulle ja toisi varmuutta muiden yksityisen ja julkisen sektorin investointien päätöksentekoon

Elinkeinoelämä ja yrittäjät

Turun kauppakamari

- Lausunto perustuu tehtyyn jäsenkyselyyn. Kyselyyn vastasi 211 jäsentä, joista 155 kotipaikka on Turussa.
- Jäsenyrityksistä 65 % ei koe hanketta suoraan kannatettavaksi oman yritystoimintansa kannalta
- Yritykset näkevät raitiotiellä kuitenkin myönteisiä elinvoima- ja kaupunkikehitysvaikutuksia, jotka realisoituvat pitkällä tähtäimellä eivätkä välttämättä omalle yritykselle.
- Rakentamisaika ja liikkumismahdollisuuksien muutokset huolestuttavat. Huoli toiminnan jatkamisen edellytyksistä ja yrityksen selviytymisestä. Haittojen minimoimiseksi tehtävä yhteistyötä.
- Raitiotien nähdään olevan kaupungin kasvuun vaikuttava joukkoliikennehanke, joka edistää sujuvaa ja vihreää liikkumista. Toisaalta se nähdään isona kaupunkikehityshankkeena, joka luo mahdollisuuksia koko alueen taloudelliselle kehitymiselle. Kiinteän rakenteen uskotaan tuovan varmuutta ja sijoituksia pitkällä aikavälillä sekä vaikuttavan positiivisesti kaupungin imagoon.
- Kaikkea liikennettä on kehitettävä kokonaisuutena, ei vain joukkoliikennettä.

Elinkeinoelämä ja yrittäjät

Turun Yrittäjät ry

- Turun Yrittäjät ry pitää tärkeänä, että Turun raitiotiehanketta tarkastellaan kokonaisvaltaisesti kaupungin elinvoiman ja yritystoiminnan toimintaedellytysten näkökulmasta. Hanke on merkittävä sekä taloudellisesti että kaupunkikehityshankkeena, ja sillä on vaikutuksia yritystoimintaan niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä
- Rakentamisen aikaiset vaikutukset ovat moninaisia ja vaikka niitä ei voida kokonaan poistaa, niitä voidaan vähentää hyvällä suunnittelulla, vuoropuhelulla ja viestinnällä
- Pitkällä aikavälillä raitiotiehankkeen vaikutukset näkyvät yrittäjien arjessa alueiden kehittymisenä, asiakasvirtojen muodostumisena ja työvoiman nykyistä sujuvampana liikkumisena.
- Turun Yrittäjät ry painottaa, että hankkeen valmistelussa ja päätöksenteossa yritysvaikutusten arvioinnin tulee olla jatkuvaa, konkreettista ja läpinäkyvää. Raitiotiehankkeen yritysvaikutuksia tulee arvioida ruohonjuuritasolla.

Turun Ydinkeskustayhdistys ry

- Tehdyn kyselyn mukaan enemmistö yhdistyksen jäsenistä ei kannata satama–Varissuo -linjan rakentamista eikä raitiotien laajentamista seudulliseksi.
- Osa jäsenistä tunnistaa mahdollisia myönteisiä vaikutuksia kaupunkikehitykseen ja joukkoliikenteen houkuttelevuuteen, eli näkemykset hankkeen vaikutuksista jakautuvat. Rakentamisaajan vaikutukset huolettavat.

Liikennöitsijät ja kuljetusyrietykset

Nobina Oy, SKAL Länsi-Suomi ry, Turun Kaupunkiliikenne Oy

- Joukkoliikenteen kehittäminen on tärkeää Turun talouskasvun, liikkumisen sujuvuuden ja kestävän kehityksen kannalta.
- Raitiotie on vain osa joukkoliikennejärjestelmää, joten koko järjestelmä tulee suunnitella ja toteuttaa toimivaksi ja sille tulee varata rahaa kokonaisuutena. Linja-autoliikenteestä ei tule säästää niin, että se vaikuttaa koko järjestelmän toimivuuteen.
- Laadukkaat ja kattavat joukkoliikennepalvelut lisäävät asukkaiden hyvinvointia ja parantavat kaupungin vetovoimaa
- SKAL Länsi-Suomi muistuttaa jakeluliikenteen huomioinnista kaikessa suunnittelussa ja toivoo, että jakeluliikenne voisi kulkea joukkoliikennekaistoilla. Jakeluruutuja tarvitaan kaikkialla.

Liikennöitsijät ja kuljetusyrietykset

SKAL Turku / Turun Autoilijat ry, Turun seudun taksiyrittäjät ry

- Autoilijat eivätkä taksiyrittäjät kannata raitiotien rakentamista.
- Raitiontien rakentamisella ei saavuteta tavoitteita kaupungin liikenteen sujuvoittamisesta
- Kaikilla kulkutavoilla ei ole raitiotien myötä mahdollista liikennöidä ja liikkua kaupungissa eikä raitiotiellä ole kuviteltua vaikutusta kaupungin imagoon tai vetovoimaan.
- Kuljetukset tehdään autoilla nyt ja tulevaisuudessa.
- Taksitoiminta vaatii katutilaa, jota raitiotie veisi muuhun käyttöön.

Oppilaitokset ja opiskelijajärjestöt

Turun yliopisto, Turun yliopiston ylioppilaskunta, Åbo Akademi, Åbo Akademi studentkår (ÅAS)

- Oppilasjärjestöt suhtautuvat myönteisesti raitiotiehen mainiten mm. kaupunkirakenteen kehittämisen, vetovoiman parantumisen, liikennejärjestelyjen kehittämisen, ympäristöystävällisten kulkutapojen käytön lisäämisen ja päästöjen vähentämisen sekä alueiden ja elinkeinoelämän kehittämisen.
- Åbo Akademi suhtautuu erittäin positiivisesti raitiotien rakentamiseen Turussa ja myös jatkossa laajentamiseen Turun ympäristökuntiin. Raitiotie ympäristöystävällisenä ja pitkäaikaisena liikenneratkaisuna vahvista Turun ja Varsinais-Suomen elinvoimaa laajasti.
- Turun Yliopisto ei ota kantaa lausuntopyynnössä eriteltyihin kysymyksiin, koska asian ratkaiseminen kuuluu lopulta poliittisen päätöksenteon piiriin. Yliopisto luottaa avoimen ja huolellisesti valmistellun demokraattisen päätöksenteon toimivuuteen.

Johdonomistajat

Oy Turku Energia – Åbo Energi Ab, Turun Vesihuolto Oy

- Turku Energia tuo esiin, että Turun raitiotien toteutussuunnitelman mukainen hanke edellyttää ja mahdollistaa tiivistä kaupunkirakennetta, mikä tukee yleiskaavan tavoitetta kasvun keskittämisestä joukkoliikennekäytävälle. Tiivistyvä kaupunkirakenne mahdollistaa entistä tehokkaamman sähkön, lämmön ja jäähdytyksen jakelun kaupungissa.
- Raitiotien turvaama Turun kaupungin kasvu on myös Turku Energian toimintaympäristön näkökulmasta positiivinen tekijä.
- Suunnittelua on tehty yhdessä allianssin kanssa, mutta kustannusjakosopimusta ei ole vielä tehty
- Turun Vesihuolto Oy ei muuten ota hankkeeseen kantaa, mutta muistuttaa, että suuri johtosiirtomäärä aiheuttaa suuret kustannukset ja aiheuttaa veden hinnan korotuspainetta. Lisäksi suuri tekniikkamäärä kaduille hankaloittaa ja hidastaa saneerausta jne kunnossapitoa.

Naapurikunnat

Kaarina, Naantali, Raisio, Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä

- Naapurikunnat suhtautuvat myönteisesti Turun sisäisen ja seudullisen joukkoliikenteen kehittämiseen, ja toteuttamissuunnitelma vahvistaa kaupungin aiempaa näkemystä raitiotien hyödyistä.
- Naapureissa korostetaan, että raitiotien tulee kytkeytyä sujuvasti Fölin bussilinjastoon sekä nykyisiin raideyhteyksiin. Saumattomat matkaketjut ovat elintärkeitä. Seudullisten joukkoliikennekäytävien kehittäminen naapurikuntiin on periaatteessa kannatettavaa, ja tilavaraukset on huomioitu.
- Myöhempi seudullinen laajeneminen saattaisi olla luontevaa jollain aika välillä ainakin läntisiin naapureihin
- Kaarina muistutti liityntäpysäköinnin tarpeesta naapurikuntien työmatka-autoilijoille.
- Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä katsoo yleisesti, että mikäli Turun raitiotie toteutuu, se lisää Turun kaupungin ja Turun kaupunkiseudun elinvoimaa ja kilpailukykyä.

Viranomaiset, ei lausuntoa

Valtiovarainministeriö, Lounais-Suomen poliisilaitos, Tampereen kaupunki,

- Valtiovarainministeriöllä ei ole lausuttavaa oheiseen asiaan.
- Lounais-Suomen poliisilaitos ei myöskään lausunut.
- Tampereen kaupunki ei ota kantaa lausuntopyynnössä esitettyihin kolmeen kysymykseen, jotka ovat luonteeltaan paikallisia. Tampereella raitiotie on monin tavoin saavuttanut kaupungin sille suunnitteluvaiheessa asettamat tavoitteet koskien arjen sujumista, kaupungin kasvua ja kehitystä, elinvoimaa ja yhteistyötä, kestävän kehityksen edistämistä, kokonaiskannattavuutta ja imagoa.

Museoviranomaiset

Lausuntopyyntö on toimitettu 6.3.
Lasunnot on pyydetty viimeistään viikolla 17.

Turun kaupunginmuseo, Museovirasto

- Museovirasto ei anna asiasta lausuntoa - lausunto kuuluu Turun kaupunginmuseolle.
- Turun kaupunginmuseo on aikaisemmissa lausunnoissaan tuonut esiin, että muinaisjäännösalueen läpi kulkeva raitiolinja on kulttuuriympäristön näkökulmasta hyvin ongelmallinen vaihtoehto. Sittenmin Turun kaupungin keski- ja vaasa-aikainen kaupunkialue on vahvistettu valtakunnallisesti merkittäväksi arkeologiseksi alueeksi (VARK).
- Arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta raitiotien rakentaminen satama-Varissuo-reitille suunniteltua linjaa käyttäen ei ole kannatettavaa. Arkeologiseen kulttuuriperintöön kohdistuvia merkittäviä kielteisiä vaikutuksia ei ole mahdollista kokonaan estää, jos raitiotie rakennetaan suunnitellulle linjalle.
- Toteutus suunnitelmassa esitetyt periaatteet arkeologiseen kulttuuriperintöön kohdistuvien vaikutusten minimoimiseksi ovat hyviä, mutta niihin ei voida vielä ottaa kantaa ilman tarkempia suunnitelmia. Myönteistä on, että on tunnistettu tarve raitiotielinjan ympäristössä säilyvän muinaisjäännöksen suojaamiseen ja sen kunnan monitorointiin. Monitoroinnista on laadittava tarkka suunnitelma.
- Museoviranomaiset ovat olleet mukana arkeologista kulttuuriperintöä koskevissa neuvotteluissa allianssin kanssa. Museoviranomaisille on ilmoitettu että arkeologisen kulttuuriperinnön osalta tullaan pyytämään alkuvuodesta 2026 erillinen lausunto. Museovirasto tulee antamaan Turun kaupunginmuseon kanssa erillisen yhteislausunnon arkeologisesta kulttuuriperinnöstä.

Viranomaiset, liikenne

Liikenneturva, Väylävirasto, Lounais-Suomen elinvoimakeskus, liikenneosasto ja vesitalousosasto

- Liikenneturva tukee Turun raitiotien rakentamista reitille Satama–Varissuo. Korkeatasoisen julkinen liikenne luo lisäedellytyksiä Turun liikenneturvallisuusohjelman toteutukselle sekä turvalliselle ja viihtyisälle kaupunkiympäristölle.
- Väyläviraston mukaan raitiotien on suunniteltu muodostavan yhden oleellisen perusrungon Turun kaupungin joukkoliikennejärjestelmässä. Tulee huomioida osana kaupunkiseudun matkaketjuja sekä varmistaa, että raitiotien suunnittelulla edistetään koko kaupunkiseudun tavoitteita sekä laajemminkin valtakunnallisia liikennejärjestelmän suunnittelulle asetettuja tavoitteita
- Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosasto pitää tärkeänä, että kasvavalla kaupunkiseudulla kehitetään kohtuuhintainen ja tehokas joukkoliikennejärjestelmä, riippumatta sen toteutustavasta.
- Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen vesitalousosasto arvioi raitiotien vaikuttavan positiivisesti hulevesien määrään ja laatuun, koska suunnittelu lisää vettä läpäisevien pintojen ja kasvillisuuden osuutta alueella.
- Väylävirasto muistuttaa myös, että raitiotien jatkosuunnittelussa, rakentamisessa ja käytön aikana on varmistettava, ettei raitiotie aiheuta kohtuutonta haittaa radanpidolle. Radanvarressa tulee kiinnittää yhteistyöhön erityistä huomiota.
- Traficom muistutti tulevista kaupunkiraideliikenteen määräyksistä ja oli tarkastellut alustavia katusuunnitelmia hyvin tarkasti. Kommentit huomioidaan, kun katusuunnitelmat tarkentuvat.

Viranomaiset

V-S liitto, VARHA, Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

- Suunnitelma noudattaa maakuntakaavan sekä Varsinais-Suomen ja Turun MAL-kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelmien tavoitteita.
- Alueen joukkoliikenteen kehittäminen edistää kaupunkitilan tehokasta ja laadukasta käyttöä, liikenteen päästötavoitteisiin pääsemistä, liikenneturvallisuutta, omin lihasvoimin liikkumista sekä ihmisten liikkumismahdollisuuksia auton tai ajokortin omistamisesta riippumatta.
- Seudullinen joukkoliikenne pitää joukkoliikenteen kapasiteetin lisäämistä ja joukkoliikennejärjestelmän kehittämistä välttämättömänä kaupungin toimivuuden, yritysten toimintaedellytysten ja asukkaiden viihtyvyyden kannalta.

Yhdistykset

Turkuseura – Åbosamfundet ry, Turun pientalojen keskusjärjestö ry, Pääskyvuoren omakotiyhdistys ry, Kiinteistöliitto Varsinais-Suomi, Turun polkupyöräilijät ry, Turun seudun vihreät naiset ry, Ahtolan omakotiyhdistys r.y.

- Turkuseuran hallitus ei saavuttanut asiassa yksimielisyyttä siitä kannattavaako Turkuseura raitiotien rakentamista. Yhdistyksessä on kuitenkin hyvä ymmärrys hyödyistä ja haitoista.
- Turun Pientalojen Keskusjärjestö suhtautuu raitiotiehankkeeseen kriittisesti eikä kannata satama–Varissuo-linjan rakentamista. Myös Kiinteistöliitto on kielteisellä kannalla tekemänsä jäsenkyselyn tuloksen mukaisesti.
- Pääskyvuoren Omakotiyhdistys vastustaa Satama–Varissuo-raitiotielinjausta, koska sen hyötyjä pidetään liioiteltuina ja haittoja merkittävinä erityisesti liikenteen, asuinalueiden viihtyvyyden, saavutettavuuden ja kustannusten näkökulmasta.
- Ahtolan omakotiyhdistys on huolissaan rakentamisen vaikutuksista maaperään ja edelleen olemassa oleviin rakennuksiin. Yhdistys toivoo muutosta koko joukkoliikennekäytävän sijaintiin pois Kalervonkadun läheltä.
- Turun Polkupyöräilijät ry suhtautuu hankkeeseen hyvin positiivisesti erityisesti sujuvamman kaupunkiympäristön takia.
- Turun seudun vihreät naiset ry kannattaa hanketta monella tavalla mm.: paremman joukkoliikenteen, kaupunkiympäristön, esteettömyyden ja turvallisuuden vuoksi.

Yhdistykset

Ympäristönsuojelu (KYPA)

- Varikon alue ja juurilasiipi: Juurilasiiven elinympäristöt kompensoidaan.
- Patterihaan keto ja Kirstinpuistonkadun alustava katusuunnitelma

Patterihaan keto on valtakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi, luonnonsuojelulain 64 §:n mukainen suojeltu luontotyyppi ja hyvin lajistollisesti edustava paahdeympäristö. Alueella esiintyy mm. vaarantunut ja kiireellisesti suojeltava kevätsara (*Carex caryophyllea*), jota ei ole huomioitu suunnitelma-aineistossa. Alueeseen ei tule koskea.

- Littoistentien metsäverkostoyhteydet ja liito-oravan kulkureitit

Ympäristösuunnitelmassa ehdotetaan metsäverkostoyhteyksien parantamista liito-oravan kulkureittien vahvistamista istuttamalla puustoa viherkaistoille. Ympäristönsuojelu pitää suunnitelmaa tarpeellisena. Littoistentien ylitys Palometsänpuiston ja Erik Jämsän puiston välillä on kriittinen, nykyinen leveä ja puuton tiealue estää liito-oravien liikkumista. Viherkaistalle asennettava riittävästi hyppytolppia, osa istutettavista puista oltava vähintään 10 metrin korkuisiksi kasvavia ja istutettavien puiden koko vähintään 16–18 cm (rym)

Just Shift ry

Hankinnoissa tulee suosia vähähiilisiä ratkaisuja ja kotimaista tuotantoa.

Kiiteistöyhtiöt ja -säätiöt

TVT Asunnot Oy, Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy, Turun Ylioppilaskyläsäätiö - Studentbystiftelsen i Åbo (TYS)

- TVT Asunnot kannattaa olemassa olevan joukkoliikenteen hyvää palvelutarjontaa ja kehittäviä toimia. Hyvät joukkoliikenneyhteydet ja raitiotien toteuttaminen luovat edellytyksiä kaupungin kehittämiseksi ja vetovoiman kasvattamiselle.
- Vaso katsoo raitiotien rakentamisen tukevan pitkäjänteistä kaupunkikehitystä, ekologista liikkumista ja Turun elinvoimaa. Vastuullisena asuntotoimijana Vaso pitää pysyvää investointia joukkoliikenteeseen positiivisena ja Turun hiilineutraaliustavoitteita tukevana hankkeena.
- YYS on sitä mieltä, että raitiotie vaikuttaisi positiivisesti Turun ja seudun kehitykselle elinvoiman, kaupunkikehityksen ja liikkumisen kannalta.

Vaikuttajaryhmät

Lasten parlamentti, Nuorisovaltuusto, Vanhusneuvosto, Vammaisneuvosto

- Nuorisovaltuusto näkee raitiotien tuovan nuorille parempia liikkumismahdollisuuksia Turun sisällä. Raitiotien arvioidaan helpottavan joukkoliikenteen ruuhkia ja tukevan ympäristöystävällisempää liikkumista. Nuoret ovat huolissaan siitä, että raitiotien kustannukset voivat johtaa lippujen hinnannousuun tai verorasitukseen, joka kohdistuu tulevaisuudessa nuoriin.
- Vanhusneuvosto näkee raitiotien mahdolliset elinvoimavaikutukset myönteisinä ikääntyneille, jos saavutettavuus toteutuu kaikissa vaiheissa. Hanke on kallis, ja neuvosto korostaa, ettei sen rahoitus saa heikentää muita ikääntyneille tärkeitä palveluja.
- Vammaisneuvosto ei ota suoraan kantaa puolesta tai vastaan, mutta toteaa, että raitiotiellä on selviä esteettömyyshyötyjä. Turun vammaisneuvoston haluaa olla koko ajan mukana aihetta koskevassa suunnittelussa ja asiaa koskevissa työryhmissä asian käsittelyn kaikissa vaiheissa.
- Lasten parlamentissa raitiotien nähdään vaikuttavan positiivisesti Turkuun ja Turun kehittymiseen. Suunniteltu reitti on hyvä ja seudullisuus olisi myös tosi hyvä.

Yhteenveto lausunnoista

- Raitiotiehen suhtauduttiin enemmän myönteisesti kuin kielteisesti.
- Noin 45 % lausunnoista suhtautui satama-Varissuo-raitiotielinjan rakentamiseen myönteisesti, noin 40 % neutraalisti ja noin 15 % vastusti hanketta.
- Kolmessa lausunnossa todettiin, etteivät anna lausuntoa.

- Raitiotien nähtiin suurimmassa osassa lausuntoja tukevan Turun ja seudun kehitystä ja vetovoimaa.
- Vastustajia olivat omakotiyhdistykset ja kiinteistöliitto, autoilijoita edustavat yhdistykset, ydinkeskustayhdistys sekä Turun kaupunginmuseo. Vastustus perustuu yleisesti eri näkemykseen raitiotien vaikutuksista kaupunkikehitykseen ja kaupunkitilaan. Lisäksi yksityisautoilun tulevaisuudesta ollaan huolissaan. Museon kielteinen kanta liittyy yleisesti kaivamiseen alueella, jossa on paljon arkeologiaa.

